

4.5.2026

Kaivosnumerot 1170 ja 2607B

Tukes 5808/10.03.06/2024

PÄÄTÖS KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN TARKISTAMISESTA

Kaivospiirin haltija

Mondo Minerals B.V.
Alankomaat

Yhteystiedot:

Mondo Minerals B.V. Suomen sivuliike
y-tunnus: 2137749-9
PL 603
87101 Kajaani
puh. 010 562 11

Lisätietoja antaa:

Teemu Juutinen, puh. +358 40 822 8476

Kaivospiirit

Lahnaslampi (KaivNro 1170) ja Punasuo (KaivNro 2607B)

Sijainti

Sotkamo (kaivospiirien kartta on esitetty liitteessä 1)

Kuulemisen peruste ja asian vireille tulo

Kuulemisen peruste on kaivoslain (621/2011) 52.3 §, 108 § ja 109 §.

Tukes viittaa Lahnaslampi ja Punasuo -kaivospiireille 24.6.2014 annettuun lupamääräykseen 6 (Päätös yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavista määräyksistä):

Lupamääräykset tarkistetaan 1.6.2024. Mikäli Lahnaslammen ja Punasuon kaivospiirien toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia, tarkistusväliä aikaistetaan.

Lupamääräysten tarkistamisasia on laitettu vireille 22.5.2024, kun Tukes on pyytänyt kaivosyhtiöltä tarpeelliset selvitykset ottaen huomioon kaivoslakiin 1.6.2023 tehdyt muutokset (505/2023). Kaivosyhtiö on 30.9.2024 toimittanut Tukesille vaaditut selvitykset. Päivitetyt selvitykset on toimitettu 14.7.2025.

Kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisiin määräyksiin liittyvä kaivoslainsäädäntö

Kuulutusasiakirjan 18.7.2025 liitteessä 2 esitettiin lupamääräysten tarkistamisen perusteena olevat kaivoslain kohdat (52.3 §, 108 § ja 109 §) sekä lainkohtien yksityiskohtaiset perustelut hallituksen esityksistä HE 273/2009 ja HE 126/2022, joista jälkimmäinen sisältää perustelut kaivoslain muuttamista (505/2023, tullut voimaan 1.6.2023) koskien.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toteaa, että 1.6.2023 voimaan tulleen kaivoslain muutoksen johdosta, kaivosviranomaisen on velvollinen toimivaltansa puitteissa antamaan kaivoslain 52 §:n nojalla tarpeellisia lupamääräyksiä kaivosalueiden luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi. Lupamääräykset voivat koskea toimintojen sijoittelua ja mm. puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämistä tai uusimista. Kaivoslain nojalla kaivosviranomaisen on lisäksi velvollinen estämään lupamääräyksiin huomattavien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheutuminen siltä osin kuin tämä kuuluu kaivoslain soveltamisalaan ja kaivosviranomaisen toimivaltaan.

Kaivosviranomaisen huomauttaa, että mikäli esimerkiksi puuston, pölyn ja melun suhteen on jo annettu lupamääräykset ympäristönsuojelulain mukaisessa ympäristö- ja vesitalousluvassa, ei kaivosviranomaisella ole tarpeen enää antaa näitä koskevia lupamääräyksiä kaivoslain mukaisessa lupamenettelyssä muussa kuin ainoastaan siinä tapauksessa, että kuulemisessa on ilmennyt tarvetta antaa näiltä osin lisämääräyksiä.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto huomauttaa yleisesti kaivospiireille tai kaivosalueille sijoitettavien toimintojen osalta, että mikäli hankkeen osalta on toteutettu YVA-menettely ja/tai Natura-arviointi, on kaivostoiminnan vaikutuksia (luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen sekä luonto- ja ympäristövaikutuksien minimointi) jo hyvin pitkälti selvitetty toimintojen sijoittelun osalta näissä menettelyissä.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toteaa tämän koskevan myös Lahnaslammen ja Punasuon kaivospiirejä.

Asian käsittely

Asiasta tiedottaminen, lausuntopyyntö ja asianosaisten kuuleminen

Tukes on antanut asian tiedoksi julkisella kuulutuksella Tukesin verkkosivuilla osoitteessa <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/yleiset-ja-yksityiset-edut-kaivostoiminta>. Asia on kuulutettu 18.7.2025 ja asiakirjat ovat olleet nähtävillä 5.9.2025 saakka. Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Sotkamon kunnan yleisessä tietoverkossa.

Tukes pyysi ennen päätöksentekoa asiasta lausunnot Sotkamon kunnalta, Kainuun ELY-keskukselta ja Kainuun liitolta.

Tukes on lähettänyt asiasta erikseen tiedon kaivosyhtiön esittämille asianosaisille muistutuksen jättämistä varten.

Lausunnot sekä muistutukset ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 5.9.2025.

Kuulutuksen julkaisemisesta on tiedotettu myös Sotkamo -lehdessä.

Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta

Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta sekä vakuuslaskelma esitettiin kuulutusasiakirjan 18.7.2025 liitteessä 3.

Annetut lausunnot sekä kaivosyhtiön selitys ja Tukesin kaivoslain 56 §:n mukainen vastaus lausunnoissa esitettyyn

Tässä lupamääräysten tarkistamiseen liittyvässä kuulutuksessa saadut lausunnot on esitetty liitteessä 2. Lausunnon antoivat Kainuun ELY-keskus ja Kainuun liitto.

LAUSUNNOT

Kainuun ELY-keskuksen lausunto 5.9.2025

Kainuun ELY-keskuksen lausunnossa todettiin seuraavaa:

Elementis Minerals on toimittanut Kainuun ELY-keskuksen eduksi seuraavat ympäristölupien edellyttämät vakuudet:

12 722 056 euroa. Lahnaslampi-Punasuon kaivos. Sivukivialueen läjitysalueen, Papinlammen altaan, Talkkipiirin altaan eteläosan ja Soidinsuon altaan itäosan jälkihoidon varmistaminen. Vakuus on voimassa 30.7.2026 saakka.

Lahnaslampi-Punasuon kaivoksen viimeisin sulkemissuunnitelma on toimitettu 20.12.2024 PSAVI:lle muutoslupahakemuksen liitteenä.

Kainuun ELY-keskus on antanut 16.8.2024 Lahnaslammen kaivokselle kehotuksen, jonka tavoitteena on saattaa kaivoksen toiminta lailliseen tilaan. Saman aikaisesti Kainuun ELY keskus on jättänyt Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisen aloitteen Lahnaslampi-Punasuo kaivoksen ympäristöluvan muuttamiseksi. Elementis Minerals on jättänyt 20.12.2024 Pohjois-Suomen

aluehallintovirastoon toiminnan olennaista muuttamista koskevan ympäristölupahakemuksen, joka käsittää Lahnaslampi-Punasuo kaivoksen jäte-, suoto- ja valumavesien pitoisuusrajoja sekä Soidinsuon altaan ylintä täyttötasoa. Hakemukseen on liitetty lupaharkinnan kannalta tarpeelliset selvitykset, kuten päivitetty jätehuolto- ja sulkemissuunnitelmat, pohjavesimallinnus, hajakuormitus selvitys sekä ympäristöriskien arviointi. Lisäksi Elementis Mineralsin Lahnaslampi-Punasuo kaivoksella on menossa kaivannaisjätteiden ja vesienhallinnan YVA-prosessi, jonka ohjelma vaiheesta Kainuun ELY-keskus on antanut lausunnon 2.7.2024. YVA arviointiohjelma sekä ELY-keskuksen lausunto löytyvät ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/elementis-kaivannaisjate-YVA.

Kainuun ELY-keskus ehdottaa lupamääräysten osalta lupamääräyksiin lisättäväksi luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan tiukasti suojeltujen serpentiiniluontotyyppien selvittämisen ja huomioimisen kaivostoiminnassa. Kallioperätietoihin perustuen luontotyyppien esiintyminen on kyseisillä alueilla mahdollista, ja kaivospiirien läheisyydessä on myös jo varmistettuja esiintymiä. Lahnaslammen-Punasuon kaivospiirin läheisyydessä Koivukorvessa on varmistettu luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen serpentiiniluontotyyppiesiintymä.

Tiukasti suojeltujen luontotyyppien hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain mukaan kielletty. Hävittämiseen ja heikentämiseen on tarvittaessa haettava poikkeamislupaa luonnonsuojeluviranomaiselta.

Kainuun liiton lausunto 3.9.2025

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa kaivosluvassa annettavien sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamiseen.

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

Kuulutuksen johdosta ei jätetty muistutuksia eikä mielipiteitä.

Hakijan selitys

Kaivoslain 42 §:n mukainen kaivosyhtiön selitys on esitetty liitteessä 2.

Kainuun ELY-keskuksen lausuntoon:

Syken kartoittama potentiaalinen serpentiiniluontotyyppi ei sijoitu Lahnaslampi-Punasuo kaivospiiriin alueelle. Afry Finland Oy on tehnyt kesällä 2024 ja 2025 luontoselvityksiä Lahnaslampi-Punasuo -kaivospiirialueella YVA-prosessiin liittyen. Luontoselvitysten yhteydessä ei

havaittu alueella serpentiinilajistoa. Yhtiö katsoo, että luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan tiukasti suojeltujen serpentiiniluontotyyppien selvittäminen on jo tehty kaivospiirialueella.

Tukesin kaivoslain 56 §:n mukainen vastaus lausunnossa esitettyyn

Kainuun ELY-keskuksen lausuntoon:

Tukes toteaa, ettei ELY-keskuksen ehdottamalle lupamääräykselle ole tarvetta, koska kaivospiireillä ei esiinny tiukasti suojeltuja serpentiiniluontotyyppisiä.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) antaa Mondo Minerals B.V.:lle päätöksen yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta koskien Lahnaslammen (KaivNro 1170) ja Punasuon (KaivNro 2607B) kaivospiirejä lupatunnuksella Tukes 5808/10.03.06/2024.

Perustelut: Kaivoslaki 52 §, 125 § ja 181 §

Lupamääräykset ja kaivostoimintaan sovellettavat säännökset

Kaivostoimintaan sovellettavat säännökset

Kaivostoiminnan harjoittajan on Lahnaslammen ja Punasuon kaivospiireillä toiminnassaan huomioitava, mitä kaivoslain (621/2011) 181 §:n nojalla (kaivostoimintaan sovellettavat säännökset) säädetään:

Kaivosoikeuden nojalla tapahtuvaan toimintaan sovelletaan, mitä kaivoslain 6, 17, 18, 97, 101 ja 108-111 §:ssä, 11 ja 13-15 luvussa sekä 171 ja 172 §:ssä säädetään.

Kaivosviranomaisen päätös yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavista määräyksistä Lahnaslammen ja Punasuon kaivospiireille 24.6.2014

Päätöksen lupamääräykset esitettiin kuulutusasiakirjassa 18.7.2025.

Tämän päätöksen lupamääräykset korvaavat 24.6.2014 annetun päätöksen lupamääräykset.

Tukesin uudet lupamääräykset ja perustelut:**LUPAMÄÄRÄYS 1**

Kaivosyhtiön on asetettava 325 248 euron suuruinen omavelkainen pankkitakaus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten. Vakuus sisältää 313 992 euron osalta ALV:n 25,5 %. Vakuuteen sisältyy tämän lisäksi louhintakorvausta koskeva vakuus suuruudeltaan 11 256 euroa.

Määrätty kaivosvakuus on asetettava Tukesille kolmen (3) kuukauden kuluessa tämän päätöksen antamisesta.

Perustelut:

Yksityiskohtainen vakuuslaskelma esitettiin kuulutusasiakirjan 18.7.2025 liitteessä 3.

Kaivosvakuudella katetaan seuraavat kaivoksen lopetus- ja jälkitoimenpiteet (sis. ALV 25,5 %):

- Kaivostekniikan purkaminen (laitteistojen, laitteiden, rakennusten ja rakennelmien poistaminen)
  - Muoviputkien purku kaivosalueelta (4 000 m), = 60 240 €
  - Sähkökaapeleiden purku kaivosalueelta
(1 200 m) = 12 048 €
  - Pumppaamojen ja kaivojen purku = 3 765 €
  - Työmaakonttien purku ja poisto = 3 138 €
  - Puretun kaivostekniikan jätehuoltokustannus = 39 962 €

YHTEENSÄ: 119 153 €

- Alueen saattaminen yleisen turvallisuuden vaatimaan tilaan sekä alueen kunnostaminen
  - Louhosten aitaus (Punasuo 2 000 m ja Lahnaslampi 1 900 m) = 122 363 €
  - Lohkareet louhosrampille (5 kpl/ramppi) = 2 510 €
  - Puomit kaivosalueelle johtaville teille (3 kpl) = 7 530 €
  - Varoituskyltit louhokselle (5 kpl) = 2 196 €
  - Tankkauspaikan kunnostaminen = 37 650 €

YHTEENSÄ: 172 249 €

- Turvallisuusrakenteiden valvonta ja kunnossapito (esim. aitarakennelmien korjaaminen) joka toinen vuosi 30 vuoden ajan,

YHTEENSÄ: 10 040 €

- Poikkeavien tilanteiden turvallisuustoimenpiteet (yhden vuoden ajalle): varmistetaan vesienkäsittelyn energiansaanti,

YHTEENSÄ: 6 275 €

- Geologisen aineiston dokumentointi: edustavien kairasydänten toimittaminen GTK:n varastolle ja kaivoskartan laadinta,

YHTEENSÄ: 6 275 €

- Maanomistajakorvaukset yhden vuoden ajalle,

YHTEENSÄ: 11 256 €

Kaivostoiminnan päätyttyä alueen tiestöä ei pureta.

Kaivosalueella sijaitsevat rakennukset ovat toiminnanharjoittajan omistamalla kiinteistöllä, jonka vuoksi rakennusten purkamiselle ei määrätä vakuutta.

Louhosten reuna-alueita muotoillaan ja luiskataan jo toiminnan aikana turvallisiksi. Avolouhokset tulevat toiminnan päätyttyä täyttymään vedellä. Toiminnan päätyttyä varmistetaan louhosten reunojen lopullinen muotoilu ja aitaaminen niiltä osin, joissa on putoamisvaara.

Kaivosalueella ei toiminnan aikana eikä sen päätyttyäkään ole vartiointia, sähkölukkoja tai sähköistä kulunvalvontaa.

Tukes edellyttää, että kaivoksen lopettamiseen liittyviä toimenpiteitä tehdään sitä mukaan kuin se on mahdollista.

Tukes on tarkastanut esitetyn vakuuden ja laskelman pohjaksi esitetyt perustelut. Kaivosyhtiö ja vakuuslaskelman laatinut konsulttiyhtiö ovat toimittaneet vakuuslaskelman osalta täsmennyksiä vastaamaan kaivoslain edellytyksiä Tukesin pyynnöstä. Näiden täsmennyksien jälkeen Tukes on voinut hyväksyä vakuuden.

Kaivoslaki 108 §, 109 §, 110 § ja 181 §

LUPAMÄÄRÄYS 2

Lupamääräykset tarkistetaan 1.5.2036. Tarkistusajankohtaa voidaan aikaistaa, jos kaivoksen toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia. Lupamääräykset tarkistetaan myös, mikäli kaivospiiriä laajennetaan.

Kaivosyhtiön tulee toimittaa ajan tasalla oleva selvitys kaivoksen lopetus- ja jälkitoimenpiteistä, jotta Tukes voi arvioida ja tarkistaa vakuuden sisällön kattavuuden ja suuruuden riittävyyden. Selvitys tulee toimittaa 1.2.2036 mennessä.

Perustelut: Kaivoslaki 62 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella Tukesin verkkosivuilla. Kaivoslaki 57 §

Lupapäätös toimitetaan päätöksenantopäivänä Mondo Minerals B.V. Suomen sivuliikkeelle, Sotkamon kunnalle, Kainuun liitolle, Lupa- ja valvontavirastolle, Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.

Tieto päätöksen antamisesta lähetetään kirjeitse tai sähköisesti 40 §:n 1 momentissa tarkoitetuille asianosaisille.

Lupapäätöksen julkisesta kuulutuksesta tiedotetaan Sotkamon kunnan yleisessä tietoverkossa. Kuulutuksen julkaisemisesta ilmoitetaan myös Sotkamo -lehdessä.

Kaivoslaki 58 §

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista annetun asetuksen (1283/2021) mukaisesti 2 900 euroa. Lasku toimitetaan erikseen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Tukesin päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Kaivoslaki 162 §

Liitteessä 3 olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019)
Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista vuosina 2022–2024 (1283/2021)

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai Ossi Leinonen puh. 029 5052 205

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Asian on esitellyt johtava asiantuntija Ossi Leinonen ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Terho Liikamaa.

Liitteet

1. Kaivospiirin kartta
2. Lausunnot ja hakijayhtiön selitys
3. Valitusosoitus

